

6

Kongeriget Norge og det norske Folk

- a digital facsimile edition from *Project Runeberg*

<http://runeberg.org/norge76/0016.html>

inød på flere Steder bekvemme Kommunikationer ved Vinterveie på Isen. Den vigtigste Rolle spille de imidlertid ved Tommerføduingen.

Kanalisering af Elvene findes kun på få Steder: ved Skien til Forbindelse af Telemarkens Vasdrag med Havet, og i det Fredrikshaldske Vasdrag til indbyrdes Forbindelse af den Række Sjøer, der strække sig langs Grændsen mod Sverige.

Norges Fjeldkarakter gjør, at Elvene danne talrige Stryk, Fosse og Fossefald. De bekvemtest beliggende af disse afgive en for Industrien vigtig Drivkraft. Enkelte Fossefald udmærke sig ved sin store lodrette Høide, ofte i Forbindelse med temmelig betydelig Vandmasse. Det med Hensyn til Vandmasse mægtigste og formødest sin Beliggenhed nær Havet tillige vigtigste Vandfald er *Sarvfossen*, der dannes af Glommen nær dennes Udløb. Dens Vandføring varierer fra 100 Kubikmeter i Sekundet om Vinteren, til 3000 Kubikmeter ved Plomtid, enkelte Aar indtil 4000 Kubikmeter i Sekundet, og kan i Gjennemsnit ansettes til 800 Kubikmeter i Sekundet. Det har en næsten lodret Faldhøide af 21 Meter. Af andre ved sin lodrette Høide mærkelige Fossefald anføres i Bielven Kvæna til Sktenselvns Vasdrag, Vandfaldet *Rjukan* med en lodret Høide af 245 Meter og betydelig Vandmasse; i Tyssø med Udløb i Hardangerfjorden, Vandfaldene *Tyssenstrevngene* og *Ringelalsfossen*, med omtrent 160 Meter lodret Fald; i Bjøreia, Biflod til Kinsø med Udløb ligeledes i Hardangerfjorden, Vandfaldet *Vøriugfos* med et 144 Meter høit lodret Fald.

Norges Klimatologie udmærker sig fremfor de tilstødende Nabolandes ved et over en større Del af Landet udpræget Kystklima, med en forholdsvis høi årlig Middelvarme. Medens Års-Isotermierne ellers i det hele taget løbe langs Paralelcirklerne, følge de i Norge mere Kystens Retning og falde således nærmere Meredianerne. Medens Varmen ellers i det hele taget aftager mod Nord, er Forholdet i Norge det, at Varmen aftager jo nærmere man kommer mod Øst og jo mere man fjerner sig fra Kysten.

Årsagen hertil er ikke alene Norges betydelige Kystlinie, og den kortere Afstand der således overalt haves fra Havet, men også Golfstrømmen, der fra New-Foundlands Banker sætter østover Atlanterhavet, og hvis varme Vand strømmer langs Norges Vestkyst lige til og forbi Grændsen mod Ruslånd. Denne Havstrøm opvarmer Landet og Luften det hele År, og navnlig om Vinteren er dens Indflydelse selvfølgelig meget